

Fővárosi Ítéltábla

3.Pf.20.157/2022/6/III.

A Fővárosi Ítéltábla a Ügyvédi Iroda1 (Ügyvédi Iroda1 címe., ügyintéző: felperesi jogi képviselő ügyvéd) által képviselt felperes (felperes címe.) felperesnek a Ügyvédi Iroda2 (Ügyvédi Iroda2 címe., ügyintéző II. rendű alperesi jogi képviselő ügyvéd) által képviselt II. rendű alperes "felszámolás alatt" (II. rendű alperes címe) II. rendű és a Ügyvédi Iroda3 (Ügyvédi Iroda3 címe ügyintéző III. rendű alperesi jogi képviselő ügyvéd) által képviselt III. rendű alperes (III. rendű alperes címe) III. rendű alperesekkel szemben hibás teljesítésből eredő igény érvényesítése iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2021. december 20. napján kelt 509.KP.22.744/2018/111. sorszámú ítéletével szemben a III. rendű alperes által 116. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta az alábbi

í t é l e t e t.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az alpereseket egyetemlegesen terhelő marasztalási összeget 40.486.381 (negyvenmillió-négyszáznolcvanhatezer-háromszáznolcvanegy) forintra, az általuk fizetendő elsőfokú perköltség összegét 3.101.710 (hárommillió-százegyezer-hétszázöt) forintra leszállítja, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg III. rendű alperesnek 829.845 (nyolcszázhuszonkilencezer-nyolcszáznegyvenöt) forint másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s:

[1] A felperes keresetében kérte az alperesek egyetemleges marasztalását hibás teljesítés jogcímén 40.486.381 forint kijavítási költségben a hőtechnikai és páratechnikai hibák vonatkozásában, továbbá 21.065.119 forint kijavítási költségben a penészesedés tekintetében, valamint ezek 2019. december 1. napjától járó késedelmi kamatában, az alperesek perköltségben való marasztalása mellett. Megítélése szerint a korábbi bírósági eljárások, így a Fővárosi Ítéltábla és a Kúria jogerős részítéletei alapján megállapítható az alpereseknek a hibás teljesítésért a jótállási, illetve szavatossági felelősségének fennállása. Állította, hogy a korábbi jogerős ítéletekből a jelen perben érvényesített hőtechnikai,

páratechnikai hibák és penészesedés vonatkozásában is megállapítható a felperes perbeli legitimációja, mivel a közös tulajdont képező társasházi külső határoló falon jelent meg vizesedés és ugyanezek a helyeken a lakások belső falain penészesedés, amely a hőszigetelési hibákból ered. Állította, hogy a Műszaki Igazságügyi Szakértői Testület (MISZT) által előterjesztett igazságügyi szakértői vélemény alapján a felperes által megjelölt hibák fennállása, és a kijavítási költség összege megállapítható.

[2] Az II. rendű alperes a megismételt eljárás során nyilatkozatot nem tett, a szakvéleményre észrevételt bírói felhívás ellenére nem terjesztett elő.

[3] A III. rendű alperes a kereset elutasítását kérte. A megismételt eljárás során beszerzett és több ízben kiegészített szakértői vélemény megállapításait nem fogadta el, azt önmaguknak is ellentmondónak, homályosnak, hiányosnak és aggályosnak tekintette. Álláspontja szerint a penészesedés a lakás üzemeltetése és használata körében felmerülő hibákból és hiányosságokból ered. Hangsúlyozta, hogy a szakértői véleményben a kijavítás körében rögzített automatizált légcserre működtetésére nincs kötelező előírás, az egy kényelmi megoldás. Megítélése szerint a lakópark épületei hőszigetelésének megtervezése a tervezés időpontjában hatályos jogszabályok előírásainak megfelelt, így kapott az épület építés- és használatbavételi engedélyt.

[4] Az elsőfokú bíróság ítéletében kötelezte a II. és III. rendű alpereseket, hogy fizessenek meg a felperesnek 15 napon belül egyetemlegesen 61.551.500 forintot és 9.134.709 forint perköltséget. Kötelezte továbbá a felperest, hogy leletezés terhével 15 napon belül fizessen meg 1.194.000 forint le nem rótt kereseti illetéket.

[5] Határozatának tényállásában megállapította, hogy a III. rendű alperes jogelődjének tulajdonában állt a ... kerületi, hrsz.ú ingatlan, amelyre 6 db 6 lakásos, 1 db 8 lakásos sorházból, valamint önálló épületekben elhelyezett gépkocsitárolókból álló lakópark megépítését tervezte a kerületi önkormányzat építésügyi hatósága építési engedély¹, és építési engedély² számú jogerős építési engedélye alapján.

A III. rendű alperes jogelődje 2001. június 22. napján a lakópark kivitelezésére, megépítésére vállalkozási szerződést kötött a II. rendű alperessel, mint vállalkozóval, amelyben az ingatlanon felépíteni kívánt lakópark kulcsrakész állapotának és a működéséhez szükséges valamennyi külső berendezésnek generálkivitelezésben a teljes megvalósítását rendelte meg a II. rendű alperestől.

A III. rendű alperes jogelődje 2001-2002. év folyamán az adásvételi szerződéseket megkötő egyes vevőkkel „Megállapodás építési feltételekről” megnevezésű szerződéseket kötött, amelyben az egyes adásvételi szerződésekben meghatározott lakások és nem lakáscélú helyiségek felépítését vállalta, az építési engedély, építési és műszaki leírás, helyszínrajz, lakás alaprajz alapján a szerződésben meghatározott építési költség ellenében. A szerződések 7. pontjában kifejezetten rögzítették, hogy a szavatossági és jótállási jogok a II. rendű alperesnél is érvényesíthetők.

A III. rendű alperes jogelődje a 2002. május 14. napján kelt alapító okirattal alapította meg a felperesi társasházat. Az alapító okirat 1.2. pontjában a társasházban osztatlan közös tulajdonban maradó részeket, az 1.3. pontjában a külön tulajdonba kerülő részeket határozták meg. A társasházat 2003. június 3. napján jegyezték be az ingatlan-nyilvántartásba.

A III. rendű alperes jogelődje az értékesített, felépített sorházi lakásokat és nem lakáscéljára szolgáló helyiségeket az adásvételi szerződések és a Megállapodás építési feltételekről szóló szerződések alapján 2002. május 28. - 2003. április 4. napja között adta át a vevők részére.

A társasházban 2005. júniusában alakult meg a műszaki bizottság a társasház közös tulajdoni részeit érintő hibák felmérése érdekében, amely 2005. augusztus 1. napján elkészítette a közös tulajdoni részeket érintő 32 pontban összefoglalt hibajegyzéket a hibákról és hiányosságokról, amit 2005. szeptember 15. napján a II. rendű és a III. rendű alpereshez is eljuttattak.

A felperesi társasház tulajdonosai 2006. május-június közötti időszakban megkötött engedményezési megállapodásokkal engedményezték a felperesi társasházra a III. rendű alperes jogelődjével és a II. rendű alperessel szemben a hibás teljesítésből eredő, a közös tulajdoni részeket érintő szavatossági és kártérítési igényeiket.

Az építési engedélyezési terv műszaki leírása szerint a társasház épületei vasbeton födemes tetőinél 15 cm vastag ásványi gyapot (márka1 50 kg/m³) hőszigetelés, külső oldalán üvegfátyolkasírozással, az ácsszerkezetű zárófödémeknél szarufák között 15 cm márka1 hőszigetelés (50 kg/ m³) külső oldalán üvegfátyol kasírozással, majd a párazáró fólián belül 3, illetve 4 cm hőszigetelés szerepelt. A kiviteli tervdokumentáció a tetők rétegfelépítésére azonos volt az építési engedélyezési tervben írtakkal.

A megvalósulási terv szerint valamennyi tetőben egységesen 15 cm vastagságú, márka2 hőszigetelést építettek be külső oldali üvegfátyol kasírozás nélkül, és az ácsszerkezetű tetőnél elmaradt a 4 cm többlet hőszigetelés, illetve minden tetőnél elmaradt az üvegfátyol kasírozás, azaz a megvalósítás során a tervezettől (építési engedélyezési és kiviteli dokumentáció) eltérő, kisebb hőszigetelő képességű rétegeket építettek be.

Az építési engedélyezési terv műszaki leírásához csatolt épület energetikai számításokban mindegyik zárófödém típusnál (vasbeton zárófödém, illetve ácsszerkezetes zárófödém) 15 cm ásványgyapot és 5 cm polisztirol hab hőszigetelést vettek számításba, így több hőszigeteléssel számoltak, amely figyelembevételével végzett energetikai számítások végeredménye szerint az épületek nem feleltek meg az elvárt szabványos értéknek, a tervezés és építés idején hatályos MSZ-04-140-2:1991. számú az épületek és épülethatároló szerkezetek hőtechnikai számítására vonatkozó építésügyi ágazati szabványban az épület egészére vonatkozó fajlagos hőáram megengedett 0,37 W/m³K értékének, az 0,43 W/m³K érték volt. A tetőben levő ásványi szálal hőszigetelés tervezett üvegfátyol kasírozása elhagyása, továbbá a szarufák alatt tervezett hőszigetelés elhagyása az átlagos hőátbocsátási tényezőt a tervezettől is kedvezőtlenebbre rontotta.

A társasház emeleti lakásai kétféle kialakításúak, a sorházi egységek két szélén levő két szintes lakások tetőszintjeit ácsszerkezettel, tehát könnyűszerkezettel tervezték és építették meg, ezzel szemben a sorházegységek közbenső lakásait a tetőtéri szinten vasbeton födémmel fedték le. Az építési engedélyezési terv és a kiviteli tervdokumentáció szerint az épületek vasbeton koszorúi és pillérei hőszigetelésére 7,5 cm vastagságú márka3 hőszigetelést terveztek, amelytől a megvalósulási tervben nem jeleztek eltérést. A helyszíni feltárások szerint a ferde zárófödém hőszigetelése nem a kiviteli terv szerinti vastagságban készült. A végfal tetejét lezáró vasbetonkoszorú függőleges oldalán 5 cm vastag hőszigetelés készült a 7,5 cm helyett, és a felső oldalán nincs hőszigetelés, felette 4-5 cm légréteg, illetve tetőfólia volt. Az eresszel párhuzamos térfal tetejét lezáró vasbetonkoszorú felső felületén nincs hőszigetelés. (D/6., G/6. lakások).

A megvalósulási terv szerinti metszetrajzok alapján a közbenső sorházi lakások emeleti szintjén a tetőtér szerkezetben gyengén hőszigetelt, hőhidas szerkezeti részek találhatók a út neve út felőli oldalon az erkély ajtók körül, ahol a vasbeton födém törtvonalú kialakítású. A hőszigetelés a vasbeton felső, illetve külső oldalán helyezkedik el. A hőszigetelésben fagerendák is vannak, amelyek hőszigetelő képessége gyengébb, mint a hőszigetelő anyagé. A szerkezet geometriája szerint a fagerendák vonalában nem fér el hőszigetelés, így ezek a felületek hőhidasak. A tetőtéri szinten a mellvédfalon és az oromfalon levő vasbetonkoszorú kivitelezése erősen hőhidas. A tetőtéri szinteken a tető hőszigetelés kedvezőtlenebb a tervezettnél. A szarufák mindenképp hőhidat képeznek amiatt, hogy az alattuk levő hőszigetelést nem építették be.

A födém szerkezetek nem megfelelő hőszigetelése folytán túlnyomó részben az ácsszerkezettel fedett szélső lakások tetőtéri szintjén 4-5 fokos hőmérséklet különbség jelentkezik a földszinti részekhez képest.

A lakópark épületei lakásai 1/6 részében, elsősorban a szélső emeleti lakásokban penészesedés jelentkezett.

A szakértői feltárások eredménye szerint a csomópontok hőszigetelésének mértéke nem érte el a kiviteli tervben írtakat és helyenként nem érte el a megvalósulási tervben jelzett értéket (15 + 5 cm), ezért bizonyosan állítható, hogy a hőszigetelés tekintetében a csomópontok olyan hiányossággal készültek, ami a szükségesség feltétele a penészesedés kialakulásának.

A lakások nem rendelkeznek mesterséges szellőztetéssel, nem rendelkeznek megfelelő légcserével, nem terveztek és építettek be ezt biztosító műszaki megoldást az épületekbe. A beépített fokozott légzárású ablakok és szellőző kúrtók ezt nem biztosítják. A légcsere hiánya miatt a hőhidakon elszíneződés, majd penészesedés alakul ki.

A lakópark lakásainak a rendeltetésszerű higiénikus, és egészséges feltételek melletti lakáshasználat követelményeknek meg kell felelniük az OTÉK 50. § (2) bekezdés, 53. § (1) és (2) bekezdések szerint, amelyhez tartozik a megfelelő légcsere és a lakások penészesedését követelménye.

A 4., 18., 19. hibátételként leírt hibák az átadás, átvételkor fel nem ismerhető, rejtett hibák, azok tervezési és kivitelezési hibákra, hiányosságokra vezethetők vissza.

A hibák kijavíthatóak. A hőszigetelési hiányosság hibája a tervezett hőszigetelő rétegvastagság mennyiség beépítésével a szakvéleményben részletezettek szerint javítható. A sorházi egységek szélső emeleti lakásainak tetőtéri szintjén levő 14 lakásra és a sorházi egységek közbenső lakásainak emeleti szintjén levő 14 lakásra a hőszigetelési hibák kijavításának anyag és munkadíjat, bontási és hulladékkezelési költséget is tartalmazó 2021. júniusi költsége nettó 31.879.040 forint + 8.607.341 Ft áfa, bruttó 40.486.381 forint.

A penészesedés kijavításához az ablakkeretekbe utólag beépített Márka4 rendszerű résszellőző, és kis teljesítményű két fokozatú elszívó ventilátor beépítése szükséges. Az Márka4 rendszer és a két fokozatú ventilátor beépítésének 2021. novemberi költsége 14 db egyszintes lakásnál 3.830.708 Ft + áfa, 30 db kétszintes lakásnál 12.756.000 Ft + áfa, összesen 16.586.708 Ft + áfa, bruttó 21.065.119 forint.

A hőszigetelés, hőhid, penészesedés hibák fenti kijavításának összes költsége 61.551.500 forint.

[6] A perben a bíróság több részítéletet hozott. A felperes által a társasház közös tulajdoni részeit érintő, a kereset tárgyát képező hibalista 1.1. - 31. pontjában megjelölt hibákra, hiányosságokra, mint hibás teljesítésre a II. és III. rendű alperesekkel szemben

kellékszavatossági, illetve jótállási felelősségre alapított 64.945.000 forint kijavítási költség megfizetése iránti keresetét a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.22.112/2013/4. sorszámú részítéletében 16.898.750 forint, annak 2005. október 14. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat szerinti kamata vonatkozásában alaposnak találta. A felperes keresetét a hibalista 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 2., 3., 9.2., 10., 11., 12., 13., 29., 31. pontjában érvényesített hibák vonatkozásában jogerősen elbírálta. A felperes keresetében a 4., 18., 19. hibatétel alatt érvényesített vasbetonfödém hőszigetelési hibája, hőhíd, penészesedés hibák, a 7. és 14. hibatétel alatt érvényesített angolaknak magasításának elmaradása hibája, a 9.3. hibatétel alatt érvényesített vízelvezető árok hibái, a 23. hibatétel alatt érvényesített támfal hibája, a 25. hibatétel alatt érvényesített szennyvíz és csapadék hálózat hibái vonatkozásában az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra utasította.

A megismételt eljárás során lefolytatott bizonyítás eredményeként a Fővárosi Törvényszék a 9.KP.23427/2014/86. sorszámú ítéletével kötelezte a II. és III. rendű alpereseket, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül egyetemlegesen 86.473.030 forintot, és 7.922.010 forint perköltséget. Az ítélet ellen benyújtott fellebbezés folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla a 3.Pf.20224/2018/7/II. sorszámú 2018. június 22. napján kelt részítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét 9.491.980 forint erejéig, azaz a felperes keresetében a 9.3., 23. és 25. alatt megjelölt hibatételek vonatkozásában helybenhagyta, egyebekben a perköltségre kiterjedően hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot a kereset 4., 18., 19. hibatételei vonatkozásában a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította. A másodfokú bíróság a felperes és III. rendű alperes fellebbezési eljárási költségét személyenként 700.000 Ft + áfa összegben állapította meg.

A keresetben 4., 18. és 19. hibatétel alatt megjelölt, a lakóépületek hőtechnikai és páratechnikai hibái, így a vasbeton födém hőszigetelésének hibája, hőhíd, penészesedés hibákra vonatkozóan az elsőfokú bíróság ítéletét megalapozatlannak találta, mivel a MISZT által előterjesztett szakértői vélemény elkészítéséhez nem bocsátották rendelkezésre a lakópark építési engedélyezési, kiviteli és megvalósulási terveit, ezért az ügy eldöntése szempontjából releváns bizonyítást nem került lefolytatásra, és az ítélet e hibajelenségek vonatkozásában megalapozatlan.

A megismételt eljárásra adott iránymutatás szerint az elsőfokú bíróságnak nyilatkoznia kell a felperest, hogy kéri-e a III. rendű alperes kötelezését az építkezés dokumentációjának a csatolására, és amennyiben kéri a III. rendű alperest erre kötelezni kell. A felperest nyilatkoznia kell a feltárási munkák elvégeztetésére. Amennyiben a felperes indítványára a III. rendű alperes csatolja a szakértő által konkrétan megjelölendő dokumentumokat, és a felperes a feltárások elvégzését kéri, a költségek előlegezését is vállalja a szakértőt a szakvélemény kiegészítésére kell felhívni figyelemmel a III. rendű alperesnek 84. sorszám alatt előterjesztett szakvélemény kiegészítése iránti indítványaira, és észrevételeire is, melyet követően lehet a jogvitában a jogszabályoknak megfelelő döntést hozni.

[7] Az elsőfokú bíróság határozatának jogi indokolásában megállapította, hogy a fennmaradó kereset alapját képező eredeti hibalista 4., 18. és 19. szám alatt megjelölt hibák vonatkozásában a kereseti kérelem jogalapját megalapozottnak találta figyelemmel a jogerős részítéleteknek a kereset jogalapját elbíráló jogi indokolására (Fővárosi Törvényszék 7.KP.26863/2010/90., Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.22.112/2013/4., a Kúria Pfv.22.038/2014/4.). A jogerős részítélet a teljesítésekor bizonyítottan fennálló hibákért a II. - III. rendű alperesek jótállási, illetve szavatossági felelősségeit megállapította. A kereset jogalapja körében elbírálást nyert a felperes perbeli legitimációja is, a felperesi társasháznak a társasház közös

tulajdonban álló részeit érintő hibás teljesítésből eredő szavatossági és jótállási jogok érvényesítésére vonatkozó jogának fennállása. Ennélfogva a megismételt eljárás során a III. rendű alperes alaptalanul vitatta a felperes perbeli legitimációját. Rámutatott a felperesi társasház alapító okiratának a közös- és külön tulajdonba kerülő részeket meghatározó rendelkezéseire, amely szerint a társasházban közös tulajdon tárgyát képezik az épület fő tartó és határoló szerkezeteiként, berendezéseiként és felszereléseiként az alapító okiratnak a 2.II., 2.III., 2.IV. és 2.VII. pontjaiban megjelölt részek. A megismételt eljárásban lefolytatott kiegészítő szakértői bizonyítás eredményeként a MISZT a szakvéleményében az alapító okirat fent megjelölt pontjaiban részletezett épületek fő tartó és határoló szerkezeteit érintő hibaként állapította meg a földem hőszigetelése szakvéleményben részletezett hiányosságait, a hőhíd és a penészesedés jelenségének fennállását. A kiegészített szakvéleményben pedig a hőhíd és a penészesedés hibajelenségek kijavításaként határozta meg a külön tulajdonú lakásokban a megfelelő légcserre biztosítását és a szellőzési elégtelenség megszüntetését. Ezért a szakértői vélemény értelmében kijavítási módként meghatározott légcserre biztosítása, szellőzési elégtelenség megszüntetése nem volt a felperesi eredeti keresetben meghatározott hibákon túl, a külön tulajdoni részeket érintő új hibának tekinthető, a felperes perbeli legitimációja e körben is megállapítható.

[8] Kifejtette, hogy a műszaki igazságügyi szakértői testület szakvéleményét a felperes keresete elbírálásához szükségesesen a fennmaradt hiányosságokat és kérdéseket megválaszoló, a rPp. 183. § (2) bekezdése szerinti felülvéleményezés eredményeként rendelkezésre álló teljes körű megalapozott, következetes és aggálytalan szakvéleményként fogadta el.

[9] A hőszigetelési hiányosságok körében megállapította, hogy a megismételt eljárás során a vasbeton földem hőszigetelési hibája, hőhídjelenség fennállása vizsgálata és kijavítási költsége meghatározása érdekében lefolytatott szakértői bizonyítás során a beszerzett építési, engedélyezési tervek, a kiviteli és megvalósulási tervek vizsgálata, a társasházi épületek felső szintje 12 szélső lakásaiból 2 lakásban és a középső lakásokból 1 lakásban végzett feltárásos vizsgálatok, továbbá a 2017. júniusi szakértői testületi vélemény előterjesztése előtt megtartott helyszíni szemle során végzett hőmérsékleti páratartalom-mérések, a szakvélemény kiegészítése során több alkalommal megtartott helyszíni szemlék eredménye és tapasztalatai alapján rendelkezésre álló kiegészített szakvélemény alapján megállapítható, hogy a felperesi társasház lakóépületei földeménél, tetőknél, vasbeton koszorúknál és pilléreknél a hőszigetelés kivitelezése részben nem felelt meg az építési engedélyezési tervben és ennek megfelelő kiviteli tervben meghatározott követelményeknek, részben hibás volt. Ugyanis az engedélyezett tervek szerinti, a vasbeton záróföldem felett 15 cm vastag márka1 ásványgyapot külső oldalán üvegfátyol kasírozással, az ácsolt tetőszerkezetben 15 cm vastag márka1 ásványgyapot szigetelés és további 4 cm hőszigeteléssel szemben a megvalósulási terv szerint valamennyi tetőszerkezetben egységesen 15 cm vastagságú márka2 típusú hőszigetelést építettek be külső oldali üvegfátyol kasírozás nélkül, az ácsszerkezetű tetőnél elmaradt a 4 cm többlet szigetelés, és a vasbeton koszorúk és pillérek hőszigetelésére a tervezett 7,5 cm vastagságú márka3 hőszigetelés helyett 5 cm márka3 hőszigetelés került beépítésre. Továbbá a kivitelezés során is elkövettek hibákat a tetőszerkezet lég-és párazáró rétegének nem megfelelő kialakításával, a hőszigetelő réteg pontatlan illesztéseivel, a tetőfedő és bádogos munka csomóponti hibáival.

[10] A kiegészített szakvélemény alapján megállapította, hogy az építési, engedélyezési tervhez csatolt épületenergetikai számítások eredménye értelmében az épületek nem feleltek meg a tervezés és a kivitelezés idején hatályos MSZ04-140-2:1991. szabvány szerinti egységnyi térfogatra jutó fajlagos hőáramra, átlagos hőátbocsátási tényezőkre vonatkozó követelményeknek. A III. rendű alperes vitatására ismételten elvégzett épületenergetikai számítások eredménye igazolta, hogy a lakóépület a tervek szerinti hőszigetelés beépítésével sem felelt meg a hivatkozott szabványokban rögzített követelményeknek. A kiegészített szakvélemény azt is alátámasztotta, hogy a tetőben lévő ásványi szálas hőszigetelés, az üvegfátyol kasírozásának elhagyása, és a szarufák alá tervezett hőszigetelés elhagyása az átlagos hőátbocsátási tényezőt a tervezettől kedvezőtlenebbre rontotta. Hangsúlyozta, hogy a III. rendű alperes a feltárási munkák eredményét, az engedélyezési tervtől eltérő minőségű és vastagságú hőszigetelőanyag beépítését az előírt üvegfátyol kasírozás nélkül, továbbá ehhez kapcsolódóan a szakvéleményben rögzített, a hőszigetelés kivitelezési munkák hibás, szakszerűtlen elvégzésére vonatkozó megállapításait, az abban rögzített mérési eredményeket, szakértői számításokat nem vitatta.

[11] A tervezés és a kivitelezés során kötelezően alkalmazandó hivatkozott szabvány előírásaitól történő eltérés, az építési engedélyezési és kivitelezési tervektől való eltérés és a feltárt szakszerűtlen kivitelezés alapján megállapítható, hogy II. - III. rendű alperesek teljesítése a társasház közös tulajdonában álló alap- és főszerkezeti részeit érintően hibás volt, mivel az nem felelt meg a kivitelezéskor hatályos kötelező építésügyi, ágazati szabvány, illetve az építési engedélyezési szabványnak, illetve az építési engedélyezési terveknek megfelelő tartalmú kivitelezésre és teljesítésre vonatkozóan megkötött Megállapodás építési feltételekről szóló rendelkezéseinek és az adásvételi szerződéseknek. A megjelölt hibák a teljesítéskor fennálltak.

[12] Megalapozatlannak tartotta a III. rendű alperesnek a szakvélemény aggályosságára való hivatkozását. Rámutatott arra, hogy a III. rendű alperes észrevétele és kérdései megválaszolása érdekében több alkalommal írásban és szóban a szakvélemény kiegészítésre került. Alaptalannak tartotta a III. rendű alperesnek a feltárási munkák körében kifejtett kifogását is. A MISZT által véletlenszerűen kiválasztott, megfelelő arányú, az érintett 14 szélső lakás közül 2 lakásban - azaz a lakások 10%-ában - végzett és 1 középső lakásban végzett feltárással megfelelő, a szakértő által elegendőnek tartott arányú mintavétel történt a szakértői vizsgálat során. Megjegyezte azt is, hogy a III. rendű alperes, a több alkalommal kiegészíteni kért szakértői bizonyítás során nem kérte további feltárási vizsgálatok elvégzését.

[13] A MISZT kiegészített szakértői testületi véleménye igazolta, hogy az épületekben a tetőtéri szinten, a mellvéd falon és az oromfalakon lévő vasbeton koszorúk kivitelezése erősen hőhidas, a szarufák mindenképpen hőhidat képeznek, a szélső sorházi egységek felső lakásának tetőtéri szintjén a tető szigetelése a tervezettnél rosszabb hőhidas, emellett az erkélyajtók környezetében lévő törtvonalú vasbetonlemez szerkezet hőhidas

kialakítású, az ajtók két oldalán lévő háromszög alakú felületeknél és az ajtók feletti vízszintes felületeken a közbenső helyzetű lakások emeleti szintjén.

[14] Megállapította, hogy a II. - III. rendű alperesek hibás teljesítéséből eredően a kijavítási kötelezettség fennáll, ezért az alpereseknek a kijavítási költségeket meg kell téríteniük. A MISZT szakvéleménye értelmében a hőszigetelést kell helyreállítani legalább a terv szerinti mértékben, és a tervezett hőszigetelő réteg vastagságot, illetve minőséget be kell építeni. Külön meghatározta a sorházak szélső emeleti lakásai és a közbenső lakásai emeleti szintje hőszigetelése kijavítási módját és költségét. A szakvélemény kiemelte, hogy a kijavítás megállapítása során a szakértő a III. rendű alperes álláspontjával szemben nem a jelenlegi épületenergetikai előírásoknak való megfelelést, hanem a tervezés és kivitelezés idején érvényes hőtechnikai szabványnak való megfelelést vizsgálta és tartotta szem előtt, így a hőszigetelési hibák kijavítási költségeként 2021. júniusi állapot figyelembevételével bruttó 40.486.384 forint anyag- és munkadíjat tartalmazó kijavítási költséget állapítottak meg. Mivel a hőtechnikai hibák kijavítási költségét a kiegészített vélemény 2021 éves árszintre aktualizált, bruttó kijavítási költség összegében állapította meg, a késedelmi kamatfizetési kötelezettségről nem rendelkezett.

[15] A lefolytatott szakértői bizonyítás eredményeként a páratechnikai hibák és a penészesedés fennállását is megállapította, mivel a szakértői vélemények értelmében a lakópark szélső lakásaiban, a tetőtérben a ferde tetősíkon és azok környezetében, valamint a függőleges nyílászárók melletti falfelületeken, a középső lakásokban az emeleti zsindefedési tetőtéri szobákban a ferde tetősíkokon és azok környezetében, erkélyajtó melletti falfelületeken páralecsapódás, nedvesedés, penészesedés jelentkezett. A penészesedés tényét a III. rendű alperes sem vitatta. A kiegészített szakértői vélemény alapján megállapította, hogy az épület terve a penészesedéssel összefüggésben sem felelt meg az MSZ-04-140-2:1991. szabványban foglaltaknak és nem állnak rendelkezésre a csomópontok penészszenesítését ellenőrző számítások a tervezésnél. A penészesedés kijavítási módjaként a légcseré biztosítását határozta meg a MISZT a szakvéleményében figyelemmel a szabvány 2.3.6., 6.1. és 6.3. pontjában meghatározott relatív levegő-nedvességtartalom megengedett értékére, továbbá az erre vonatkozóan elvégzendő ellenőrző számításra. Minderre figyelemmel nincs relevanciája a III. rendű alperes azon hivatkozásának, hogy nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely a kötelező légcserét és mértékét előírná. Kifejtette, hogy megalapozatlan volt a III. rendű alperes azon érdemi védekezése is, hogy a légcseré szellőzési elégtelenség önálló hibaként került meghatározásra, amelyre vonatkozó igényérvényesítésre a felperesnek nincs perbeli legitimációja. A III. rendű alperes által az érdemi védekezése alátámasztásául becsatolt Miniszterelnökség Építési Szabályozási és Hatósági Főosztályának a tájékoztatása bizonyítékként nem volt értékelhető, figyelemmel az abban foglaltakra.

[16] A penészesedés megszüntetésére a szakvélemény az Márka4 rendszer telepítését javasolta elszívó ventilátorral, amelynek kijavítási költségét összességében bruttó 21.065.119 forintban állapította meg. A szakértői véleményben meghatározott kijavítási költségben marasztalta az alpereseket arra is figyelemmel, hogy 2021 éves árszinten állapította meg a szakértő a kijavítás költségét, ezért a késedelmi kamatfizetési kötelezettségről nem rendelkezett.

[17] Minderre figyelemmel a keresetben megjelölt hibák fennállása alapján összesen 61.551.500 forintban marasztalta az alpereseket a rPtk. 248. § (1), (2), (3) bekezdése, 305. § (1) - (2) bekezdése, 306. § (1) bekezdése és 310. §-a alapján, az egyetemleges marasztalásról a rPtk. 334. § (2) bekezdés és 367. § alapján határozott.

[18] A perköltség viseléséről a korábbi részítéletekkel elbírált követelések és ezen eljárások során felmerült perköltség figyelembevételével a keresetváltoztatások eredményeként és a jogerős marasztalások szerint összesített pertárgyérték, ennek megfelelő pernyertesség - pervesztesség arányában az előlegezett költségekre is figyelemmel a rPp. 81. § (1) bekezdése alapján döntött. A pertárgyértéket 98.192.030 forintban állapította meg, amelyből a korábbi jogerős részítéletek szerinti marasztalás és jelen ítélet szerinti marasztalás összege 95.283.500 forint. Ennek megfelelően a felperes 97%-ban lett pernyertes, a II. - III. rendű alperesek pedig 3% erejéig lettek pernyertesek. A bíróság a felperes részéről felmerült perköltséggként vette figyelembe az 1.500.000 forint kereseti illetéket, a jogerős részítéletek alapjául szolgáló eljárások során lefolytatott szakértői bizonyítás és tanúdíj összesen 2.985.000 forint költségét, valamint a jelen megismételt eljárásban a felperes által előlegezett 1.590.040 forint szakértői díjat, az elsőfokú és a másodfokú eljárás során a felperes részére a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) és (2) bekezdése alapján 10.000.000 forint pertárgyértékig 5% + áfa, afeletti pertárgyérték 3% + áfa, illetve a Fővárosi Ítéltábla által 700.000 forint + áfa összegben megállapított, mindösszesen 3.548.623 forint ügyvédi díjat. A felperes összes perköltsége 9.624.663 forint volt, amelynek 97%-ára tarthatott igényt pernyertességének megfelelően, amely 9.335.923 forint volt.

A III. rendű alperes részéről felmerült perköltség a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) és (2) bekezdése alapján a felperesi ügyvédi díj számításával egyező 3.548.623 forint ügyvédi díj, valamint a másodfokú eljárásban részére megállapított 1.500.000 Ft + áfa és 700.000 forint + áfa, valamint a jelen megismételt eljárás során általa előlegezett 696.000 forint és 48.000 forint szakértői díj, mindösszesen 6.707.123 forint. A III. rendű alperes a 3%-os pernyertessége alapján összes perköltség 3%-ának megfelelő 201.214 forint perköltségre tarthatott igényt, amellyel a bíróság csökkentette a felperesnek pernyertessége arányában járó 9.335.923 forintot, és a III. rendű alperest a felperes javára 9.134.709 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

[19] A III. rendű alperes fellebbezésében kérte elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének a rPp. 252. § (1) bekezdése alapján történő hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára történő utasítását; másodlagosan az elsőfokú bíróság ítéletének a rPp. 253. § (2) bekezdése szerinti megváltoztatását és a felperes keresetének teljes elutasítását, továbbá a felperes perindítással okozott költségekben történő marasztalását.

[20] Előadta, hogy az ügyben eljáró bíróval szemben a rPp. 13. § (1) bekezdés e) pontja alapján elfogultsági kifogást és kizárási indítványt terjesztett elő, amelyet az elsőfokú bíróság 20.Pk.20.130/2022/2. számú végzésével elutasított. Mivel a kizárási indítványt elutasító végzéssel szemben fellebbezés előterjesztésének nincs helye a rPp. 18. § (4)

bekezdése szerint, a kizárás megtagadása miatt az ügy érdemében hozott határozat ellen irányuló jelen fellebbezésben tesz panaszt. Megítélése szerint az ügyben eljáró bíró elfogultsága kétséget kizáróan megállapítható. Előadta, hogy a megismételt eljárásban a 2021. szeptember 3-i tárgyaláson az eljáró bíró hosszasan kérdezgette a felperest arról, hogy a szakértői vélemény kiegészítésében foglalt javítási költségekre figyelemmel nem kívánja-e módosítani a keresetét. A felperes azonban többszöri bírói kérdésre nem kívánta felelni a keresetét. Ezt követően a felperes 88. sorszámú beadványában a keresetét a szakértői véleményben rögzített javítási költségre változtatta, amelynek összegét bruttó 40.486.381 forintban jelölte meg. A 2021. november 17-i tárgyalás elején a felperes bírói kérdésre kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a perben érvényesített teljes tőkekövetelése bruttó 40.486.381 forint. A tárgyaláson a szakértő meghallgatását követően az eljáró bíró felhívta a felperesi képviselő figyelmét arra, hogy a felperes módosított keresete nem tartalmazza a 2019-es szakvéleményben megállapított fűtés, szellőzés kapcsán kimunkált javítási költséget, majd megkérdezte a felperesi képviselőt, hogy nem kívánja-e felelni a keresetét ezzel, amelyet követően a felperes a keresetét felemelte. Az alperes jogi képviselője és a tárgyaláson jelenlévő törvényes képviselő tiltakozását fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy az eljáró bíró aktív segítséget nyújt a felperesnek a kereseti kérelme meghatározásához oly módon, hogy gyakorlatilag rábeszéli a kereset felemelésére. Az eljárás során a jogi képviselő jelezte, hogy a jegyzőkönyvezett szövegből éppen az nem derül ki, hogy az eljáró bíró felhívta a felperes figyelmét, hogy a módosított keresete nem tartalmazza a javasolt javítási költségek egy részét. Ezt követően került sor a jogi képviselő nyilatkozatának szó szerinti rögzítésére. Mindezek ellenére a kizárási indítványt megtagadó végzés jogi indokolása kifejezetten azt tartalmazza, hogy a kizárási indítvány és a tárgyalási jegyzőkönyv összevetése alapján nem lehet eldönteni, hogy pontosan mi hangzott le a tárgyaláson és nem állapítható meg, hogy a bíróság kifejezetten segítette volna a felperest. Álláspontja szerint ezzel szemben az előterjesztett kizárási indítvány pontosan és részletesen tartalmazza a tárgyaláson elhangzottakat, az alperesi nyilatkozat jegyzőkönyvbe vételére, a jegyzőkönyv kijavítására, végül a szószerinti jegyzőkönyvezése vonatkozó indítványt, ami tartalmában nyilvánvalóan a jegyzőkönyv kijavítására, kiegészítésére irányuló indítványnak tekinthető.

[21] Határozott álláspontja szerint az ismertetett bírói magatartás egyértelműen arra enged következtetni, hogy az eljáró bírótól nem várható el az ügy tárgyilagos megítélése, így az ügyben elfogultnak minősül. Megítélése szerint ezen bírói eljárás súlyosan sérti a III. rendű alperesnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, valamint a fegyveregyenlősége elvét. Megítélése szerint jelen esetben az elfogultságnak nemcsak a látszata áll fenn. A kereseti kérelem meghatározása a fél rendelkezési jogának immanens részét képezi. Ha a bíróság konkrét javaslattal, utalásokkal segíti a felet a kereseti kérelme részeinek, összecszerúságának meghatározásában, azzal az egyik fél perbeli pozíciójába helyezkedik és ez önmagában kizárja, hogy a bírótól az ügy tárgyilagos megítélése elvárható legyen. Minderre figyelemmel az elsőfokú ítéletet meghozó bíróval szemben a rPp. 13. § (1) bekezdés e) pontjában foglalt kizárási ok fennáll, mivel tőle az ügy tárgyilagos megítélése nem várható el, amelynek következtében az ítélet meghozatalában olyan bíró vett részt, akivel szemben a törvény értelmében kizáró ok áll fenn, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezése szükséges.

[22] Az ügy érdemét illetően hangsúlyozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.224/2018/7/II. sorszámú részítéletében foglaltak szerint is a felperesnek kellett

bizonyítani a perben, hogy az állított hibák a teljesítéskor fennálltak ahogyan azt is, hogy a kivitelezés nem felelt meg az akkor hatályos szabványnak. Az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban ezt az iránymutatást részben figyelmen kívül hagyta, amikor pl. a további feltárások bizonyításának elmulasztását a rPp. 3. § (3) bekezdésének megfelelő tájékoztatás hiányában is az alperes terhére értékelte (elsőfokú ítélet [185]). Rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság a MISZT 2021. november 24-i írásbeli szakvéleményével kapcsolatos aggályok tisztázása körében sem tett eleget a tényállás teljes körű feltárására vonatkozó kötelezettségének. A kiegészítő szakvéleménnyel kapcsolatban előterjesztett alperesi észrevételeket figyelmen kívül hagyta, a szakértői vélemény kiegészítése iránti indítványt nem teljesítette és ezzel elzárta a III. rendű alperest a rPp. 182. § (2) bekezdésében foglalt jogainak gyakorlásától, emellett az ítélet indokolásában annak sem adta semmilyen okát, hogy ezt az indítványt milyen okból mellőzte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság tehát nem tett eleget a rPp. 221. § (1) bekezdésében foglalt indokolási kötelezettségének sem.

[23] Tévesnek tartotta az elsőfokú bíróság azon megállapítását, hogy a megismételt eljárásban vizsgálendő hibák tekintetében a kereset jogalapja, azaz a hibás teljesítés ténye és az alpereseknek a hibás teljesítésért fennálló felelőssége a korábbi részítéletek alapján megalapozottnak tekinthető és a kereset jogalapja körében a felperes perbeli legitimációja is elbírálást nyert. Ennek megfelelően a kereset részét képező 3 hibatétel vonatkozásában a jogalapot jelen megismételt eljárásban kell vizsgálni a kijavítási költségekösszagszerűségének meghatározásán túlmenően. Az elsőfokú bíróságnak - különösen 18. és 19. számú hibatételekhez - a penészesedéshez kapcsolódó igények kapcsán vizsgálnia kellett volna a felperes perbeli legitimációját is.

[24] Rámutatott arra, hogy a Társasház alapító okiratában a közös tulajdonban álló, illetőleg tulajdonostársak külön tulajdonát képező épületrészeket felsorolták. Az alapító okiratban foglaltakra tekintettel az állapítható meg, hogy a MISZT szakvéleményében az egyes lakások szellőzésével kapcsolatos megállapítások egy kivétellel, külön tulajdonban álló épületrészeket érintenek, amelyekkel kapcsolatos igényérvényesítési jogosultsággal a felperes nem rendelkezik. Az egy kivételt a szellőző kürtők jelentik, ez azonban olyan nyílt hibának minősülő hiányosság, amelyet az egyes tulajdonostársak a lakások átvételekor észlelhettek, az erre vonatkozó szavatossági igények nyilvánvalóan az elmúlt húsz évben elévültek. Megítélése szerint a lakások penészesedésével, mint hibajelenséggel kapcsolatos, a közös tulajdonban lévő épületrészek hőszigetelésével összefüggő hibáktól független, önálló igényként történő érvényesítésére a felperesnek nincs perbeli legitimációja.

[25] Álláspontja szerint a szakvélemény és annak kiegészítései ellentmondást, ténybeli tévedést, következtetlenséget tartalmaznak, amelyeket az eljáró bíró az eljárás során nem tárt fel. A MISZT szakvéleménye alapvetően három hiányosságot rótt az alperesek terhére. Egyrészt állította, hogy a perbeli épület már a tervszerinti állapotban sem felelt meg a szabvány átlagos hőátbocsátási tényezőre vonatkozó követelményének (2019 november 28-i szakvélemény). Ugyanakkor a tetőben lévő előírt ásványi szálas hőszigetelés, elhagyott üvegfátyol kasírozása, továbbá a tervezett hőszigetelés elhagyása az átlagos hőátbocsátási tényezőt a tervezettől kedvezőtlenebbre rontotta (2021. június 14-i szakvélemény). Állította továbbá, hogy az épület csomópontjainak kialakítása rossz, ezért az épület hőhidas (101.

sorszámú jegyzőkönyv) továbbá hivatkozott arra, hogy a lakások szellőzése nem megoldott. (2019. november 28-i szakvélemény).

[26] Megítélése szerint téves és ellentmondásos a MISZT azon megállapítása, hogy a perbeli épület már a terv szerinti állapotában sem felelt meg a szabvány átlagos hőátbocsátási tényezőre vonatkozó követelményének. Hangsúlyozta, hogy a MISZT az elvégzett számításokban a beépített nyílászárók hőátbocsátási értékei alapján téves kiinduló adatokat vett figyelembe, így a számítása nyilvánvalóan hibás. Rámutatott arra, hogy a MISZT a 2019. november 28.-i kiegészítő szakvéleményének 5.1. pontjában rögzítette az épületbe beépített nyílászárók típusát. Ezzel szemben a 2021. június 14.-i kiegészítő szakvélemény 14. oldalán a saját korábbi megállapítását és ez általa igazolt műszaki adatot figyelmen kívül hagyva az 1,5 W/m²K hőátbocsátási tényezővel rendelkező nyílászárók helyett az annál lényegesen rosszabb 2,6 illetve 2,3 W/m²K hőátbocsátási tényezővel rendelkező nyílászárókat vett figyelembe a számításai során. Ennek megfelelően a MISZT számításai nyilvánvalóan hibásak és a helyes adatokkal elvégzett számításokhoz képest jóval kedvezőtlenebb eredményt adnak az épületek átlagos hőátbocsátási tényezőjét illetően. Minderre figyelemmel az is megállapítható, hogy a MISZT hibás számításai nem alkalmasak azon szakértői megállapítások alátámasztására, hogy a perbeli épületnek sem a tervezett, sem a megvalósított állapota nem elégíti ki a szabványnak az épületek átlagos hőátbocsátási tényezőjére vonatkozó előírásait.

[27] Téves azon szakértői megállapítás is, hogy a perbeli lakóépületek egyes csomópontjai nem megfelelően szigeteltek, ezért meg nem engedett mértékben hőhidasság az épületek. Megítélése szerint valamely szerkezet hőhidassága csak akkor minősülhet hibának, ha a hőhidasság mértéke meghaladja a jogszabályban, szerződésben vagy szabványban előírt mértéket. A szakvélemény ugyanakkor olyan módon tartalmaz megállapítást a hőhidasság mértéke vonatkozásában, hogy nem vizsgálta a konkrét szerkezetek hőátbocsátási tényezőit, nem végzett számításokat, nem jelölte meg azt sem, hogy a teljesítéskor hatályos jogszabály vagy szerződéses előírások szerint milyen mértékű hőhidasság volt megengedett. Megítélése szerint a MISZT tévesen értelmezte és alkalmazta az általa hivatkozott szabvány előírásait. A szabvány értelmében a hőhidasság vizsgálatakor a VI. fejezetet kell alkalmazni és az ott részletezett számos körülményt kell figyelembe venni. Mindez azt jelenti, hogy a szabvány szerint mindig egy adott épület adott szerkezete vonatkozásában kell egyedileg kiszámítani, hogy mennyi a hőhidasság megengedett mértéke. A szabvány 6.3. pontja két olyan esetkört tartalmaz csupán, amikor nem kell számítással ellenőrizni az adott szerkezet hőhidasságának megfelelőségét. Mindebből kiindulva rámutatott arra, hogy a MISZT maga is elismerte, hogy a hőhidassági feltétel szabvány szerinti teljesülését a hőhíd számítógépes szimulációjával lehet ellenőrizni, amelyhez a szerkezet pontos geometriáját, rétegfelépítését, valamint a légcseré mértékét kell ismerni. Ugyanakkor a szakértő soha nem végezte el ezt a számítást és a számítás elvégzését nem is vállalta a 101. sorszámú jegyzőkönyv szerint. A MISZT a vizsgálata során tehát a hőhidasság szabvány szerinti megfelelőségét igazoló vagy cáfoló számítás elvégzése helyett csak azt vizsgálta, hogy a tervezőnek a tervezéskor el kellett volna végezni ezt a számítást, de mivel erre nem került sor, akkor ebből következően feltételezte, hogy az épületek nem felelnek meg a szabvány hőhidasságára vonatkozó előírásainak. Ez azonban megítélése szerint nem szakértői megállapításnak, hanem alaptalan feltételezésnek minősül. Arra is figyelemmel, hogy nem az alperesnek kell bizonyítania, hogy az épület megfelel a szabványoknak, hanem a felperesnek kell bizonyítania, hogy az épület a szabványnak nem felel meg. Ezt pedig egyértelműen a hőhidasság tekintetében a szükséges

számítás elvégzésével lehet bizonyítani, amelyhez a szabvány 6.1. pontjában írt valamennyi szempontot vizsgálni kell.

[28] Vitatta, hogy a MISZT a perbeli 44 lakásos lakóépület együttes mindösszesen két lakásában végzett feltárása alapján megalapozottan vonhat le általános következtetést valamennyi épület azonos szigetelési hibájára vonatkozóan. A MISZT nem adott elfogadható választ arra, hogy miért tartotta elegendőnek a hibajelenségenként egyetlen lakás egyetlen helyszínén feltárást végezni ahhoz, hogy a teljes épületegyüttesre vonatkozóan általános következtetéseket vonjon le. E körben utalt az 57. sorszámú jegyzőkönyv 22. oldalára, ahol a szakértő maga is elismerte, hogy minden épületben fennálló azonos hibára vonatkozó állítása csak feltételezés. Tévesen hivatkozik az elsőfokú ítélet arra, hogy a szakértői bizonyítás során nem kérte további feltárásos vizsgálatok elvégzését, hiszen a hibák fennállása és azok terjedelme vonatkozásában a felperest terheli a bizonyítás.

[29] A penészesedés kapcsán fenntartotta azon álláspontját, hogy a MISZT szakvéleményében soha nem került ismertetésre az ingatlan tulajdonosainak, birtokosainak üzemeltetési, karbantartási felelőssége és feladatköre, holott a penész kialakulásában a lakáshasználati szokások, a nem rendeltetésszerű használat fontos szerepet játszanak. Maga a szakértő is elismerte a perben, hogy a lakáshasználati szokások döntő jelentőségűek a penész kialakulása kapcsán, azonban mégsem vizsgálta, hogy milyen felhasználói szokások járultak hozzá a penész kialakulásához. Hangsúlyozta, hogy azon körülmény, miszerint egy lakásban penész jelenik meg önmagában még nem igazolja azt, hogy ennek oka az épület műszaki hibájára vagy hiányosságára vezethető vissza.

[30] Kifejtette, hogy továbbra is hiányosnak, homályosnak tartja a szakvélemény kiegészítését a lakások gépi szellőztetése kapcsán tett javaslatait illetően, ugyanis a szakvéleményből nem derül ki, hogy a MISZT mit ért javítási költségeket illetően az Márka4 rendszer alatt; annak egyes elemeit a MISZT vagy az Márka4 Kft. határozta meg; milyen elvárások, követelmények, műszaki szempontok figyelembevételével kerültek meghatározásra a beépíteni javasolt elemek. A MISZT nem csatolta a szakvéleményhez az Márka4 Kft. részére megküldött megkeresést és az arra kapott ajánlatot sem, tehát semmilyen ellenőrizhető információ nem áll rendelkezésre arról, hogy az Márka4 Kft. milyen műszaki és üzleti paraméterek figyelembevételével tett ajánlatot a rendszer kiépítésére. Semmilyen információt nem tartalmaz arra a kiegészítő szakvélemény, hogy miért kell lakásonként 3-6 db légbevezetőt telepíteni. E körben arra sem nyilatkozott a szakértő, hogy milyen mértékű légcserét kellene biztosítani lakásonként ahhoz, hogy a penészesedés elkerülhető legyen. Azt sem határozta meg a szakvélemény, hogy miért szükséges kétfokozatú elszívó ventilátor, valamint állítható páratartalom érzékelő kapcsoló. Álláspontja szerint mindezek extra kényelmi funkciókat biztosítanak. Hangsúlyozta, hogy a kiegészítő szakvélemény nem ad választ arra, hogy a rendszer egyes elemei milyen költségen biztosíthatók, miként alakul az anyag és munkadíj összege, pusztán a lakásonként felmerülő összköltséget jelöli meg mindennemű ellenőrzési lehetőséget kizárva. Megítélése szerint minderre figyelemmel a szakvélemény e körben hiányos, homályos. Ugyanakkor ellentmondásos is figyelemmel a 2021. november 24-i kiegészítő szakvéleményben és az eljáró szakértő 101. sorszámú jegyzőkönyvben szereplő nyilatkozataira.

[31] Az elsőfokú bíróság a szakvélemény fentiekben részletezett hibáit, hiányosságait, ellentmondásait annak ellenére nem vette figyelembe és nem értékelte, hogy a megismételt eljárásban az alperes ezekre folyamatosan hivatkozott. Rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság a szakvéleményt tévesen minősítette a rPp. 183. § (2) bekezdése szerinti felülvéleményezés eredményeként előálló szakvéleménynek. A rPp. nem ismeri a szakértői vélemény felülvéleményezésének intézményét, a szakértői testület kapcsán a rPp. 183. § (2) bekezdése kifejezetten azt rögzíti, hogy a szakértői testület nem kötelezhető a korábbi szakvélemények felülvéleményezésére, a szakvélemény a szakértő szakvéleményével esik egy tekintet alá.

[32] Az elsőfokú bíróság a szakvélemény értékelésekor azt sem vette figyelembe, hogy a keresetben megjelölt hőszigetelési hiányosságok, hőhidjelenségek, illetve penészedési jelenségek ugyanazon állított hibaok különböző megjelenési formái. Összességében a hőszigetelési hiányosság minősül hiba okának, míg a hőhidasság, illetve a fokozott penészképződés a hiba lehetséges következménye. Mindebből következően a hibás teljesítés körében kizárólag a hőszigetelési hiányosságok kapcsán merülhetne fel az alperesek felelőssége és kizárólag a hőszigetelés megfelelő megvalósításával kapcsolatos költségek megfizetésére lehetne az alpereseket kötelezni. A teljesítés időpontjában nem létezett az épületek automata gépi szellőztetésére vagy légcserére elvárt mértékére vonatkozó előírás, így ilyen követelménynek a perbeli épületeknek nem kell megfelelnie. Az építtetőnek az egyes lakásokban kizárólag a közvetlen vagy közvetett természetes szellőzés lehetőségét kellett biztosítani, amely lehetőséget az egyes lakások nyílászárói és szellőzőkürtői maradéktalanul biztosítanak. Amennyiben a szabvány előírásainak megfelelő hőtechnikai paraméterekkel rendelkező épületben is kialakul a penész, úgy, hogy ennek okaként kizárólag a lakók lakáshasználati szokásai nem pedig az építtető lakásépítéssel kapcsolatos tevékenysége okolható.

[33] Az elsőfokú bíróság tévesen nem tulajdonított jelentőséget azon alperesi hivatkozásnak, hogy nincs olyan jogszabályi rendelkezés, amely a kötelező légcserét és mértékét előírná és nem volt a tervezés és kivitelezés idején gépi szellőztetés alkalmazását előíró jogszabályi rendelkezés, vagy erre vonatkozó szerződéses megállapodás. Amennyiben az elsőfokú bíróság a MISZT által javasolt hőszigetelési munkálatok elvégzését szükségesnek tartja az alperesek terhére rótt hibás teljesítés kijavításához, úgy a penészesedés megszüntetéséhez nincs szükség további kijavításra, így a lakások automata szellőzőrendszerének kiépítésére.

[34] A MISZT által előterjesztett és többször módosított kiegészített szakvélemény tehát összességében értékelve hiányos, nem kellően egzakt, önmagának, az alkalmazandó normáknak és az általános élettapasztalatnak is ellentmond, így arra az elsőfokú bíróság az alpereseket marasztaló ítéletet nem állapíthatott volna. Miután a szakvélemény nem bizonyítja a felperesi keresetben foglaltakat ezért a kereset elutasításának van helye.

[35] Az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértése állapítható, amikor az elsőfokú bíróság mellőzte a szakértői véleménnyel kapcsolatos észrevételek megtételére és kiegészítésre vonatkozó indítványt. E körben az EBH2002.790. számú elvi határozatra, továbbá a Kúria joggyakorlatelemző csoportjának összefoglaló véleményére hivatkozott.

[36] Megítélése szerint tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság a pertárgyértékét és ennek következtében a pernyertesség és pervesztesség arányát is. Ugyanis az ítéltábla 3.Pf.22.112/2013/4. sorszámú jogerős részítése 16.989.750 forint összeg megfizetésére kötelezte az alpereseket, a megismételt elsőfokú eljárásban a felperes ezen jogerős marasztalási összegeken felül további 86.473.030 forint összegű marasztalás iránt terjesztett elő igényt, ezzel összesen a keresete 103.462.780 forintra emelkedett, amely felemelt keresetet az ítéltábla 3.Pf.20.224/2018/7/II. sorszámú jogerős részítése további 9.491.980 forint erejéig találta alaposnak. A felperes végül a második megismételt eljárásban a fennmaradó keresetét 40.486.381 forintra leszállította, majd ezt további 21.065.119 forinttal megemelte, így valamennyi felperesi kereset összesített értéke 124.527.899 forint az elsőfokú bíróság által kiszámított 98.192.030 forinttal szemben. Ezen túlmenően a felperes javára a megítélt marasztalási összegeket is rosszul számolta ki az elsőfokú bíróság, mivel összesen 88.033.230 forint összegű marasztalást tartalmaz valamennyi ítélet, az elsőfokú bíróság ítéletében rögzített 95.283.500 forinttal szemben. Ennélfogva a pernyertesség aránya legfeljebb 70% lehet a felperes tekintetében. Az elsőfokú bíróság ítéletének felülbírálatát a perköltség megállapítására is kiterjedően kérte.

[37] A felperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását.

[38] Megítélése szerint a korábbi jogerős részíteletből megállapítható, hogy a felperes keresetének jogalapja megalapozott és a II. és III. rendű alperesek jóállási, illetve szavatossági felelőssége és ezzel összefüggő kötelezettsége fennáll. Ennélfogva megalapozatlanul fejt ki a III. rendű alperes a fellebbezésében ezzel ellentétes álláspontját. Ebből következően a felperes perbeli legitimációja is res iudicata, amit az alperes a perben egyáltalán nem vitathat. Ennek ellenére a III. rendű alperes a hibák újbóli érdemi elbírálását kívánta. Rámutatott arra, hogy a felek közötti szerződés értelmében a lakásokat értelemszerűen lakhatásra alkalmas állapotban kellett átadni, a penészes lakás nyilvánvalóan ennek nem felelt meg. Megítélése szerint a perben érvényesített hiba a penészedés, ami a jogerős ítélet szerint is jogellenes. Súlytalannak tartotta III. rendű alperes azon hivatkozását, hogy a felperesnek kell bizonyítani a perben, hogy az általa állított hibák a teljesítéskor fennálltak és azt is, hogy a kivitelezés nem felel meg az akkor hatályos szabványnak. Hangsúlyozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla 3Pf.20.224/2018/7/II. sorszám alatti jogerős ítéletében megállapította, hogy a penészedési hiba oka a vasbetonfödém hőszigetelési hibája, a hőhíd és ennek következtében alakult ki a penészedés, ennélfogva ez is res iudicata. A hiba oka közös tulajdont érint. A javítás módja pedig külön tulajdonban lévő ingatlanokon is történhet.

[39] Hangsúlyozta azt is, hogy a MISZT a hiba egyik okaként jelölte meg a légcseré hiányát, a szellőzési elégtelenséget, ezért nem helytálló az alperes azon álláspontja, hogy ezt új hibajelenségként határozta meg a szakértő. Kiemelte, hogy a perben nem érvényesített a külön tulajdonban álló lakások szellőzési hiányosságával kapcsolatos igényt, hanem a szakértő az eredeti penészigény pénzben kedvezőbb kijavítási módjaként határozta meg. A fentiekből kiindulva a III. rendű alperes téves logikájából eredően állítja a szakvélemény aggályos voltát.

[40] A III. rendű alperes fellebbezése kisebb részben megalapozott.

[41] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetésével azonban a Fővárosi Ítéltábla – a fellebbezésben foglaltakra is figyelemmel - csak részben értett egyet az alábbiak szerint.

[42] A Fővárosi Ítéltábla mindenekelőtt a III. rendű alperesnek a rPp. 252. § (1) bekezdésére alapított, az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése iránt előterjesztett kérelmét vizsgálta. A Fővárosi Törvényszéknek a 2021. november 17-i tárgyalást rögzítő 509.KP.22.744/2018/101. számú jegyzőkönyve a rPp. 195. § (1) bekezdésének megfelelő közokirat, amely – a III. rendű alperes előadását tartalmazó kizárási indítvánnyal, és a fellebbezésben előadottakkal szemben - teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést, vagy az okiratba foglalt nyilatkozatok megtételét, azok idejét módját. A jegyzőkönyv alapján nem állapítható meg az eljáró bíró olyan javaslata, utalása, amivel a felperest segítette a kereseti kérelmének meghatározásában, és az sem, hogy az ügy tárgyilagos megítélése az eljáró bírótól nem várható el. Ennek megfelelően a rPp. 13. § (1) bekezdés e) pontjában szabályozott kizárási ok fennállása nem állapítható meg, ezért a kizárás megtagadásának felülvizsgálata nem indokolt, ennél fogva a III. rendű alperesnek a rPp. 251. §-ára alapított hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezési kérelme megalapozatlan.

[43] Az elsőfokú ítéletben kifejtettekkel ([164] – [166]) szemben helytálló a III. rendű alperes álláspontja a körben, hogy a per tárgyát képező 3 hibátétel vonatkozásában a kereset jogalapját jelen megismételt eljárásban is vizsgálni kell a kijavítási költségekösszecszerúségének meghatározásán túlmenően. Rámutat a Fővárosi Ítéltábla arra, hogy az eljárás során született jogerős bírói döntések (Fővárosi Ítéltábla 3.P.22.112/2013/4., Kúria Pfv.V.22.038/2014/4., Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.224/2018/7/II.) a rPp. 213. § (2) bekezdésének megfelelő részítéletek, amelyek a kereseti kérelem önállóan elbírálható egyes részeire, meghatározott hibákkal összefüggésben tartalmaznak rendelkezéseket. A kereset el nem bíralt része felől a bíróság a jogalap kérdésében a rPp. 213. § (3) bekezdése értelmében közbenső ítélettel dönthet, a jelen per tárgyát képező hibátételek tekintetében azonban nem született közbenső ítélet. Mindez egyben annak megállapítását is eredményezi, hogy tévesen hivatkozik a felperes res iudicata-ra a felperes perbeli legitimációját illetően. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság részletesen vizsgálta a kereset jogalapját, és a bizonyítékok mérlegelése alapján állapította meg az alperesek hibás teljesítését ([181]).

[44] A megismételt eljárásban az alperesek hibás teljesítését a keresetben 4., 18., 19. számon megjelölt hibák, azaz a vasbeton földem hőszigetelési hibája, hőhíd, penészesedés vonatkozásában kellett vizsgálni.

[45] A földem hőszigetelési hibáját illetően a MISZT-nek a 7.KP.23.427/2014/80. számú szakvéleménye - amely a korábbi szakvélemények vonatkozó megállapításait is értékelte -, továbbá a KP.22.744/2018/35. számú szakértői véleménye kétséget kizáróan alátámasztja a kivitelezés hiányosságát, hibáit, ahogyan azt az elsőfokú bíróság is részletesen rögzítette az ítélet tényállásában ([50] – [53], [61]). Rámutat a Fővárosi Ítéltábla arra, hogy a fellebbezésben foglaltaktól eltérően a MISZT a kivitelezési hibákat nem csupán az általa végzett feltárások alapján állapította meg, hanem a helyszíni szemlék alapján és az annak során végzett mérésekből, a rendelkezésre álló megvalósulási tervből, és metszetrajzokból, ugyanakkor a korábbi szakvélemények kapcsán eszközölt feltárások eredményeit is értékelhette véleménye kialakítása során – ahogyan azt az elsőfokú bíróság is rögzítette ([176], [183], [184]). A mindezek alapján kialakított szakértői módszerre, továbbá a szakértői tapasztalatokra is figyelemmel a szakértő aggálytalanul és megalapozottan vonta le általános következtetéseit valamennyi épület szigetelési hibájára vonatkozóan.

[46] A fellebbezésben sérelmezett hőátbocsátási tényezővel kapcsolatos szakértői álláspontot az elsőfokú bíróság részletesen értékelte ([178], [179], amelyet a Fővárosi Ítéltábla nem kíván megismételni, pusztán azon szakértői megállapítást (KP.22.744/2018/77. számú szakvélemény-kiegészítés 16. oldal) emeli ki a fellebbezésben foglaltakkal összefüggésben, hogy a számítások azt is kimutatták, hogy – a nyílászárók hőátbocsátási értékeitől függetlenül – a tetőben lévő ásványiszálas hőszigetelés elhagyott üvegfátyol kasírozása, továbbá a szarufák alatt tervezett hőszigetelés elhagyása önmagában a tervezettől kedvezőtlenebbre rontotta az átlagos hőátbocsátási tényezőt.

[47] A hőhidassággal összefüggő fellebbezési érvelés kapcsán a Fővárosi Ítéltábla arra mutat rá, hogy a szakértő nem a tervezéskori számítás hiányából következtetett az épületek hőhidasságára, a szabványnak való nem megfeleléseükre, hanem azt a tervezettnél kedvezőtlenebb tető hőszigetelésből vezette le szakértői tapasztalataira is figyelemmel (KP.22.744/2018/35. számú szakértői vélemény 16. oldal, KP.22.744/2018/101. jegyzőkönyv 3. oldal) – ahogyan azt az elsőfokú bíróság is rögzítette ([186]).

[48] A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla rögzíti, hogy a hőszigetelés hiányossága, hibája, és ezen hibák kijavítási költségeinek meghatározása körében a többször kiegészített szakértői vélemény homályossága és ellentmondásossága nem állapítható meg, az aggálytalan – ahogyan azt az elsőfokú bíróság is kifejtette ([182] - [187]). A III. rendű alperes e körben megalapozatlanul hivatkozik észrevételeinek és bizonyítási indítványának figyelmen kívül hagyására, és az indokolási kötelezettség megsértésére, mivel az elsőfokú bíróság részéről az ítélet hatályon kívül helyezését megalapozó eljárási szabálysértés nem történt.

[49] A penészesedés okait a szakértő rendkívül összetettnek ítélte (7.KP.23.427/2014/80. számú szakvélemény 5.5. pont), azt a szigetelés kivitelezési hibáin túlmenően a hőhidak felületi hőmérséklete és a lakások légcseréje közötti összhang hiányára, alapvetően a lakások mesterséges szellőztetésének hiányára alapította. Rámutat a Fővárosi Ítéltábla, hogy az elsőfokú ítéletben rögzítettekkel ([201]), és felperesi állásponttal szemben a MISZT nem pusztán a kijavítás módja körében utalt a légcseré biztositásának szükségességére, hanem a hiba okaként nevesítette a lakások elégtelen légcseréjét, ami a szakértő meghallgatásából is megállapítható (KP.22.744/2018/101. jegyzőkönyv 4. oldal 4. bekezdés). Nem vitásan a hiba oka, a lakások mesterséges szellőztetésének, légcseréjének a hiánya nem az épület közös tulajdonú részeit, hanem a külön tulajdonban lévő lakásokat érinti, amellyel összefüggésben a felperes a Társasházról szóló 1997. évi CLVII. törvény 3. § (1) bekezdése értelmében nem rendelkezik perbeli legitimációval – ahogyan arra a III. rendű alperes is hivatkozott fellebbezésében. Minderre figyelemmel – a fellebbezésben foglaltaknak megfelelően - a felperes keresete a lakások légcseréjével összefüggő 21.065.119 forint kijavítási költség tekintetében megalapozatlan, e körben a kereset elutasítandó.

[50] Annyiban megalapozott az alperes fellebbezése az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség körében, hogy az elsőfokú bíróság a perköltség megállapításának alapjául szolgáló pertárgyértéket, majd a pernyertesség-pervesztesség arányát tévesen állapította meg. A felperes a módosított keresetét a Fővárosi Törvényszék előtt 7.KP.26.863/2010 számon folyó perben a 85/F/1. számú beadványában 64.945.000 forintra emelte fel, amely összegből a Fővárosi Ítéltábla a 3.Pf.22.112/2013/4. számú határozatában – a fellebbezésben rögzítettektől eltérően – 16.898.750 forintot ítelt meg (az 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., 2., 3., 9.2., 10., 11., 12., 13., 29., és 31. számú hibatételek vonatkozásában), ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét (a 4., 18., 19., 7., 14., 9.3., 23., 25. számú hibatételek vonatkozásában) hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb tárgylásra és újabb határozathozatalra utasította. A 7.KP.23.427/2014. számon folytatódó eljárásban a per tárgyat képező 4., 18., 19., 7., 14., 9.3., 23., 25. számú hibatételek tekintetében a felperes a 83. számú beadványában a keresetét felemelte 86.473.030 forintra akként, hogy ezen belül a jelen per tárgyat képező 4., 18., 19. számú hibatétel vonatkozásában a javítási költséget 60.615.000 forint + áfában határozta meg. A Fővárosi Ítéltábla a 3.Pf.20.224/2018/7/II. számú részítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét 9.491.980 forint erejéig, azaz a 9.3., 23., 25., számú hibatételek vonatkozásában helybenhagyta, a 7., 14., számú hibatételt az alperesek javították, ezt meghaladóan, azaz a 4., 18., 19., számú hibatétel vonatkozásában az elsőfokú bíróság ítéletét ismét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot újabb tárgylásra és újabb határozathozatalra utasította. A Fővárosi Törvényszék előtt a 4., 18., 19., számú hibatétel vonatkozásában 509.KP.22.744/2018. számon folyó perben a felperes keresetét módosította: bruttó 61.615.500 forint javítási költségben kérte az alperesek egyetemleges marasztalását, ami azonban a per tárgyat képező 3 hibatétel tekintetében 7.KP.23.427/2014. számon korábban előterjesztett 60.615.000 forint + áfa javítási költséghez képest keresetleszállításnak tekintendő, azaz a pertárgy értékét nem befolyásolja. A pertárgy értéke szempontjából a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.22.112/2013/4. számú határozatában megállapított 16.898.750 forintnak, és a felperes által a Fővárosi Törvényszék előtt 7.KP.23.427/2014. számon folytatódó eljárásban előterjesztett 86.473.030 forintos keresetfelemelésnek van jelentősége, minderre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla a pertárgy értékét - az elsőfokú ítéletben foglaltaktól és a fellebbezéstől eltérően - 103.371.780 forintban állapította meg.

[51] A felperes összesen (16.898.750 forint + 9.491.980 forint + 40.486.980 forint) 66.877.111 forint erejéig pernyertes, ami alapján a Fővárosi Ítéltábla a pernyertesség - pervesztesség arányát (a felperesre kedvezőbben) 65 % - 35 %-ban állapította meg.

[52] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú eljárás ügyvédi munkadíját a 32/2003.(VIII.22.) IM rendelet (IM rendelet) 3. § (2) bekezdés c) pontja alapján 3.233.720 forint + áfába, összesen 4.106.824 forintban állapította meg. A felperes elsőfokú perköltsége körében az áfamentes ügyvédi munkadíj mellett figyelembe veendő az elsőfokú bíróság által megállapított 1.500.000 forint elsőfokú eljárási illeték, és összesen 4.575.040 forint bizonyítással járó előlegezett költség, továbbá a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.224/2018/7/II. számú részítéletében megállapított 700.000 forint ügyvédi munkadíj, amely költségeknek a 65 %-a jár a felperes számára a Pp. 81. § (1) bekezdése értelmében, azaz összesen 6.505.694 forint.

A III. rendű alperes számára járó elsőfokú perköltség körében figyelembe veendők a Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.22.112/2013/4. számú, és a 3.Pf.20.224/2018/7/II. számú határozataiban rögzített költségek, amelyeknek összege (1.350.000 forint + áfa + 2.500.000 forint illeték + 700.000 forint + áfa) 5.103.500 forint, továbbá az általa előlegezett szakértői díj, amit a Fővárosi Ítéltábla - figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla 3.Pkf.25.922/2021/2. számú határozatában foglaltakra - az elsőfokú ítéletben foglaltaktól eltérően összesen (467.344 forint + 48.000 forint) 515.344 forintban határozott meg, továbbá az elsőfokú ügyvédi munkadíj, amely költségeknek a 35 %-a illeti meg a III rendű alperest, azaz összesen 3.403.984. forint.

A felperesnek járó elsőfokú perköltség összege – beszámítva az alperesnek járó perköltség összegét – 3.101.710 forint, amelynek megfizetésére kötelezte a Fővárosi Ítéltábla az alpereseket egyetemlegesen.

[53] Minderre figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a rPp. 253. § (2) bekezdése értelmében részben, - a légcserével összefüggő javítási költség körében előterjesztett kereset vonatkozásában - a marasztalási összeg leszállításával a perköltségre is kiterjedően megváltoztatta, egyebekben helybenhagyta.

[54] A III. rendű alperes fellebbezése részben vezetett eredményre. A Fővárosi Ítéltábla a másodfokú eljárásban a pernyertesség-pervesztesség arányát – a fellebbezett pertárgyértékre is figyelemmel – szintén 35% - 65 %-ban állapította meg a III. rendű alperesre terhesebben. A Fővárosi Ítéltábla a felperes másodfokú perköltsége körében a részére járó ügyvédi munkadíjat az IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja, és az (5), (6) bekezdései alapján 500.000 forint mérsékelt összegben állapította meg, mert ez áll arányban az általa végzett munkával. A III. rendű alperes másodfokú perköltsége körében figyelembe vette az általa lerótt, az Illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46. § (1) bekezdésének megfelelő 2.500.000 forint fellebbezési eljárási illeték 35 %-át, amely 875.000 forint, továbbá az IM rendelet 3. § (2) bekezdés b) pontja és az (5) bekezdés alapján járó áfával növelt ügyvédi munkadíj 35 %-át, ami 454.845 forint; azaz a III. rendű alperes összes másodfokú perköltsége 1.329.845 forint. A költségek beszámítását követően a Fővárosi Ítéltábla a felperest kötelezte a III. rendű alperesnek járó 829.845 forint másodfokú perköltség megfizetésére.

Budapest, 2022. május 18.

Dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s. k.
a tanács elnöke

Dr. Sági Zsuzsanna s. k.
előadó bíró

Dr. Benedek Szabolcs s. k.
bíró

A kiadmány hitelül: